

Papia Ibru Amin do Mandabi

But piso gen

Papia on namın da mandagıt unun dima nandaman. Mani on papia mandagıt amin unun Juda amin dakon Pinƙop gawak imim silip morap ae telagi papianikon gen morap toŋ unun pakyanŋi nandisak amin kinda da mandagıt yaŋ nandaman.

Papia on Juda amin kabi kinda Yesu yolyol amin dagawit unun do mandagıt, nido Yesu yipmanek tobil sanbek sanbek kalipmikon ae kik do nandawit. Do paŋpuluganek Yesu dima yipman detni do mandagıt. Papia on da nandan gadatni paŋteban anek Pinƙop da Yesu Kristo obakon da pi madep agıt unun do yosok. Kristo kalon dagin Pinƙop dakon anpak bamisi unun nolisak.

On papia da yo madep kapbi do yosok. 1) Yesu unun Pinƙop dakon Monjisi. Yesu miktimon egipgut bisapmon jigi ae tepmiyo madepsi pagıt, yaŋ anek unun kosiron da miŋat aminyo dakon paŋpulugok amini dagagıt (2.10). Do Yesu da kombi amin morap kalip egipgwit unun yapman mudosok, ae anelo ae Moses yo kisi yapmandak. 2) Pinƙop da iyi Yesu mukwa sogok amin dagok dagogi mini egipjak do manjigıt, ae Yesu da Juda amin dakon mukwa sogok amini yapman mudosok. 3) Yesu unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kwen Kokup egisak, anek nandan gadan imni amin yokwikon ban tagi timitjak. Pinƙop gawak imim dakon silip do Moses dakon gen teban

da yagit, unun Yesu da yo bami don asak unun dakon tilak ban awit.

On papia da minat aminyo dakon nandan gadat panteban ak do yosok. Do Israel aminon nandan gadatni tebaisi amin kalip egipgwit dakon gen morapmi ton (kilapmi 11). Yan yosok, jigi morapmi noman tan damdan, mani nandan gadatji tebai abidan wigekek kimot ani. Yesu pakyan si sinta kanek anpakni yolek jigi tepmiyo pabin yopni do yosok.

*Pin kop dakon Monji da gen niyisak
(Kilapmi 1-2)*

Yesu Kristo unun Pin kop dakon Monji

¹ Kalipsigwan Pin kop da kombi amini pantagap aban bisap morapmi ae kosit mibili mibilikon da geni yoyinban babiknin da nandawit. ² Mani abisok mibi bisap ekwamanon Pin kop da geni Monjikon da niyigit. Monji unun da yo morap timitjak do manjigit, ae unun da kisiron da miktin gat ae kundukon yo morap ton gat wasan yopgut. ³ Monji da Pin kop dakon tilim gilgwani gat tentenosok. Iyi unun Pin kop yombemsi asak. Geni tapmimi ton unun da miktin gat ae kundu gat jonikban tebai tomal. Unun da amin dakon yokwini sugan panmilip aban kilegisi awit, anakwa Kwen Kokupmon Pin kop Kila Amin Madep Wikwisi da aminsi tet do yikgit.

Pin kop Monji da anelo yapmandak

⁴ Dat da Monji do man imgut unun wukwisi, unun da anelo dakon mani yapman mudosok, do Monji unun da anelo dakon wukwisini egisak. ⁵ Unun yansi nandaman, nido Pin kop da Monji yan iyigit:

“Gak Monjino. Abisok nak Datgo dagosot.”

Ae kinda gat yan iyigit:

“Nak da Datni egapbo unun da Monjino egipjak.”

Pin kop da anelo kinda do gen yan dimasi iyigit. ⁶ Ae Pin kop da Monji mibiltogi miktimon yabegek yan yagit:

“Pin kop dakon anelo kisi morap da gawak imin kimotni.”

⁷ Pin kop da anelo do gen kinda yan yagit:

“Unun da aneloni aban mirim dagon.

Unun da oman amini aban milenjasip dagon.”

⁸ Mani Monji do yan yagit:

“Pin kop, gak kila amin madep toktok teban egi anan kikdisal.

Gak da anpak kilegikon da amin kabigo kilani akdisal.

⁹ Gak anpak kilegi do galak tanek anpak yokwi do dima galak tosol.

Yan asal do nak Pin kopgo da man madep gaminek bit nelak son gabo kisik kisikgo da madepsi asak.

Asi, man madepgo da notgo dakon man yapman mudosok.”

¹⁰ Pin kop da Monji aeni yan iyigit:

1:4: Pil 2.9 **1:5:** 2Sa 7.14; 1KAG 17.13; Kap 2.7; Ya 13.33 **1:6:** GT 32.43; Ro 8.29 **1:7:** Kap 104.4 **1:8:** Kap 45.6-7 **1:10:** Kap 102.25-27

“Amin Tagi, kalipsigwan yo morap dima altanakwa
gak da on miktim dakon jonitni wasagil da
tebaisi tosok.

Ae kundukon yo morap ton unun kisitgo da
wasagit.

¹¹ Kundu gat miktim gat wagil tasik tokdamal,
mani gak toktok teban egipdisal.

Unun imal giranji da yan pasildamal.

¹² Unun gak da yalin yitnan yan gironitdisal.

Gak da amin da imal kulabik an, unuden kulabik akdisal.

Mani gak kulabik dima asal, ae gak dakon
bisap mudok mudogi mini.”

¹³ Kalip Pin kop da Monji yan iyigit:

“Gak nak da amin tet do yigaki wigi uwalgo yopbo
pinbiggo egipni.”

Mani ni bisapmon anelo kind a do Pin kop da gen
unuden kind a yagit? Dimasi! ¹⁴ Anelo unun oman
amin gin. Unun wup, Pin kop da minat aminyo yok-
wikon ban timitdisak unun panpulugoni do yabek-
dak.

2

*Pin kop da nin yokwikon ban timikgit unun yo
madepsi*

¹ Pin kop dakon Monji man madep pagit, do gen
nandagiman unun nandak nandakninon da tebai
abidanek guramik kimotne. Gen unun guramit
do alek tanek di diwalik pikwam. ² Kalip babaknin
Pin kop da gen yoyik do anelo da gen kagakon da
gen bamisi yoyigit, do amin morap gen unun iragek

abih yipgwit, unun anpak yokwi awit unun da arimon tomni yokwisi timikgwit. ³ Pin kop da nin yokwikon ban timit do pi agit unun yo madepsi, do nin Pin kop da pi agit unun do nandano yo isali asak kan, kosit nianon da yokwi dakon kobogi yapnen? Nin da aripmi dima.

Mibiltok Amin Taginin Yesu da iyi nin yokwikon ban timit do yan tenjenagit. Anakwan geni nandawit amin da yan niyiwit, “Gen unun bamisi gin.” ⁴ Ae Pin kop da tilak mibili mibili, ae yo masi masimi, wasok tapmimi ton mibili mibili gat agit. Ae iyi da galaktogon Telagi Wup dakon but galak dakon yo mibili mibili kokwinik yomgut. Yo morap unun agit da Monji dakon gen unun bamisi yan nolinban koman.

Yokwikon Ban Timit Timit Aminin dakon gen

⁵ Ae egip egip kalugi egipdaman do yoman unun anelo da kila ani do Pin kop da dima yan mudan yomgut. ⁶ Pin kop da papiakon timi kindakon amin kind da yan yagit:

“Pin kop, amin unun nianen ban unun do nandak nandak anegisal?

Amin unun yo isali.

Gak nido kilani anegisal?

⁷ Gak da amin yopbi bisap pisipmisok anelo dakon pinbini egipgwit.

Gak da amin panenagek tilim gat ae man madep gat yomgul.

⁸ Gak da yo morap nin dakon pinbi egipni do yan mudan nimgul.”

Uņun da yo morap kilani ani do yaņ yosok, do yo kinda isal dima tosak, yo kisisi kilani ani. Mani abisok yo morap pindatno kilani dima aņ, yo diwari dakon kilani baņ ġin aņ. ⁹ Mani nin Yesu komaņ. Piņkop da bisap pišipmisok yipban aņelo dakon piņbini egipgut. Mani Piņkop da nandaņ yawotni do aņek Yesu yabekban miņat amin morap dakon tamo abidaņek tepmi madepsi paņek kimakgit, do Piņkop da aņenagek tilim gilgwani tagisi gat ae man madep gat imgut.

¹⁰ Piņkop uņun yo morap dakon ami, ae uņun da yo morap wasagit. Uņun monji gwayoni morapmi timik paņki yopban Kwen Kokup tagisi egipni do nandagit. Yaņ nandagit do Yesu yipban tepmi pagit, aņek tepmi uņun pagit do aņek uņun da miņat aminyo dakon yokwikon baņ timit timit amini tagisi ae mibiltok amini dagagit. Piņkop da yaņ aban kilek tagit. ¹¹ Yesu gat, ae miņat aminyo paņmilip aban telagi awit amin kabi gat uņun Datni kalonji kinda ġin. Yaņ do aņek “not” yaņ yoyik do mayagi dima nandisak. ¹² Uņun yaņ yagit:

“Nak da gak dakon man madep notnokon yaņ tenjotenjokenj.

Piņkop gawak im do muwutni bisapmon gak dakon man uņun da binapmon yaņ aņkisikenj.”

¹³ Ae yaņ yagit:

“Egip egipno Piņkopmon tosoke yaņsi nandakenj.”

Ae kinda gat yaņ yagit:

“Koki, nak Piņkop da monji

gwayoni namgut nak uņun gat oni ekwamaņ.”

Yesu nin paɲpulugok do amin dagagit

¹⁴ Piɲkop dakon monji gwayoni unun giɲtim ae yawiniyo ton, unun aminsi gin, do Yesu unun kisi amin dagagit. Aɲek miɲat aminyo kimot yomisak dakon tapmim taɲ imisak amin Sunduk, unun aɲupbal ak do aɲek kimakgit. ¹⁵ Miɲat aminyo kimot do pasolgoɲ, aɲek miɲtimon ekwan bisap morap kimot da pasol yoban dam tebangwan yaɲ ekwan. Mani Yesu unun dam teban yiɲmaɲ detni do aɲek kimakgit.

¹⁶ Asisi, Yesu aɲelo paɲpulugok do aɲek pi unun dima agit. Unun Abraham dakon babikni paɲpulugok do aɲek pi unun agit. ¹⁷ Do yo morapmon iyi dakon notni yombemsi dagaɲek bupmikon da, ae pi agak tagisikon da mukwa sogok amin dakon mibiltok amini dagagit. Do Piɲkop dakon gen guramiɲek yokwi wiririt pi tagisi aɲ kimokdok, ae bupmini madepsi. ¹⁸ Paɲkilit noman taɲ iba iyi tepmi pagit, do miɲat aminyo paɲkilit noman taɲ yoba tagi paɲpulugosak.

Yesu dakon man madep da Moses dakon man madep yapmaɲdak *(Kilapmi 3.1–4.13)*

3

¹ Yaɲdo, telagi not kabi, Piɲkop Kwen Kokup egisak unun da jiyo kisi yaɲ damisak. Ji Yesu do pakyaɲsi nandani. Unun Yabekbi ae Mukwa Sogok Mibiltok Amin, nin da nandaɲ gadaɲ imiɲek mani do yaɲ tenɲenok amaɲ amin unun.

² Piŋkop da pi unun iban kalip Moses da miŋat aminyo Piŋkop dakon yut madep da yaŋ agakwa pini tagisi anek miŋat aminyoni paŋpulugagit, unuden gin Yesu yo kisi Piŋkop dakon pi tagisi agit. ³ Mani, nandaman, yut awaldak amin dakon man da yut dakon man yapmandak. Do Piŋkop da Yesu do man madep imgut unun da Moses dakon man madep yapmandak. ⁴ Yut morap kalon kalon amin da awalgwit, mani Piŋkop da yo morap wasagit. ⁵ Moses unun Piŋkop dakon oman amini egipgut, egek Piŋkop dakon gen guramik kimagek Piŋkop da yutnon pi agit. Unun Piŋkop da yo don yaŋ tenjenosak unun dakon yaŋ tenjenok amin egipgut. ⁶ Mani Kristo Piŋkop dakon Monji da miŋat aminyo Piŋkop dakon yut ekwan unun kilani asak dakon pi taŋ imisak. Anek Piŋkop dakon gen guramik kimagek pi unun asak. Bisapmi bisapmi nin pasol pasoli mini nandan gadat tebaisi anek Amin Tagi da yo tagisi an nimdisak unun do jomjom anen kan, ninyo kisi Piŋkop dakon yutni ekwaman.

Gen pabiŋ yopmanŋan amin yik yawot dima ak-dan

⁷ Yaŋ do anek Telagi Wup da yaŋ yosok:
 “Ji abisok Piŋkop dakon gen nandani kan,
⁸ kalip babakji da kwen wigik awit bisapmon geni abin yipgwit, unuden ji but teban dima ani.
⁹ Unun miktim amin dima ekwan timon nak ankealgwit.
 Anek bilak 40 da aripmon pi tapmimi ton agim unun kawit.

¹⁰ Yanj aba unun minjat aminyo do butjapsi nandanek yanj yagim,
 ‘Butnikon da nak dima nolgan.
 Bisapmi bisapmi kosit yipmanj yomgum unun si yapmanjan.’

¹¹ Do butjap nandanek yanj teban tok anek yanj yoyigim,
 ‘Asisi, ji nak dakon yik yawot kokupgwan dimasi pigini.’”

¹² Not kabi, ji kanj kimotni. Not kinda ji da binapmon nandak nandak yokwi di nandanek nandan gadatni yipmanj degek Pinjkop egip egipmi tonj manji di iban. ¹³ Bisap mini abisok gin ekwamanj, do gildari gildari ji kalonj kalonj panjmuwukbi diwari do gen tagisi banj yoyini, anek buri panjteban ani. Anpak yokwi da jikon kinda anjkewalban but teban di aban. ¹⁴ Nin Pinjkop wasanjek nandan gadan ingumanj bisapmon, nandan gadat tebaisi agimanj. Nandan gadatnin anjteban anjapno teban tanjakwan wigik kimotnej dakon bisapmon wigisak kanj, nin Kristo dakon notnisi egipdamanj.

¹⁵ Ji mama gen do dima injtoni. Gen unun yanj:
 “Ji abisok Pinjkop dakon gen nandani kanj, kalip babikji da kwen wigik awit bisapmon geni abinj yipgwit, unudenj but teban dima ani.”

¹⁶ Namin amin da kalip Pinjkop dakon gen nandanek kwen wigik anek geni abinj yipgwit? Minjat aminyo Moses da timikban Isip yipmanj opgwit unun dajin anpak unun awit. ¹⁷ Ae Pinjkop da namin do bilak 40 da arip butjap nandanj yomgut? Minjat aminyo yokwi anek kimakgwit

anjakwa giptimni miktım kibiri amin da arıpmi dima egıpmi miktımon tawit amin unun do butjap nandagit. ¹⁸ Piņkop da namın amin kabi da yik yawot kokupmon arıpmi dima kini do gen tebaisi yan anıteban agit? Miņat aminyo geni abıı yıpgwit unun dogın agit. ¹⁹ Do nandaman, miņat aminyo unun Piņkop dima nandan gadan imgwit, mibili yan do anek yik yawot kokupnikon dima kini do yagit.

4

Piņkop dakon miņat aminyo da yik yawot kokup abıdokdan

¹ Piņkop da nin timik yik yawot kokupmon paņkık do yan teban tok agit. Do nin si pasalek kaņ kimotneı, Piņkop da jikon amin kindı unun kokupmon arıpmi dima kikdisak yan kindı di kaņban. ² Kalıp Israel amin da nandawit, unuden gin ninyo Gen Bin Tagısi nandagıman. Mani isal nandawit, anek Piņkop gen do dima nandan gadawit. Do Gen Bin Tagısi unun nandawit da dima paņpulugagit. ³ Mani miņat aminyo nin Piņkop nandan gadan imaman nin nipban yik yawot kokupnigwan pikwaman. Kalıp Piņkop da kokup unun do nandanek gen yan yagit:

“Do nak butjap nandanek yan teban tok anek yan yoyıgım,

‘Asisi, ji nak dakon yik yawot kokupgwan dimasi piğini.’”

Mani kalıpsıgwan Piņkop da yo morap wasagit bısapmon pi morapni kisi an mudanek yik yawot

kokupni kisi anoman agit. ⁴ Piŋkop da papiakon timi kindakon gildat 7 do yan yagit:

“Piŋkop da gildat 7 non pi morap an mudagit pindakgit, anek unun gildaron yik yawot agit.”

⁵ Ae gen unun mibiltok kaman unun da yan yosok, “Unun nak dakon yik yawot kokupgwan dimasi pigikdan.” ⁶ Unun da yan nolisak, Piŋkop dakon yik yawot kokup unun tosok, mani amin diwari unungwan dima pigiwit, nido unun amin kabi kalip Gen Bin Tagisi nandawit, mani geni abin yipgwit.

⁷ Yan do anek Piŋkop da yik yawot kokupnikon pigik dakon gildat kinda yipmanek unun gildat do “Abisok” yan yagit. Kalipsigwan babiknin gen kirinŋit anek kimakgwit da donsi Dewit dakon gen dulumon da yagit. Gen on do kili yaman, unun yan: “Abisok ji nak Piŋkop dakon gen nandani kan, but teban dima ani.”

⁸ Kalip Josua da yik yawot kokup yomgut tam, Piŋkop da bisap kindakon don yom do dima yanban. ⁹ Do nin nandaman, Piŋkop dakon minjat aminyo yik yawot tan yomisak. Unun Sabat yik yawot bisap yombem. ¹⁰ Do yik yawot kokupgwan pigisak amin unun kalip Piŋkop da pi wasip anek yik yawot agit, unuden gin pini yipmanek yik yawot asak. ¹¹ Do nin yik yawot kokupgwan pigik do pi tebaisi anen. Kalip gen pabin yop anpak awit unuden amin kinda gen pabin yop anek yik yawot dima di abidanban.

¹² Nido Piŋkop gen unun egip egipmi ton, ae

tapmimni madep. Geni unun tepmisi, ae emat agak siba geni teri teri toj unun yapmandak. Gen unun da amin yaban mikgwansi pigisak. Pigeek amin gat ae wup gat yaman pidosok, ae kidat dakon sanbek gat ae wuk gat kisi yaman pidosok, do nin dakon nandak nandak gat ae butnin dakon galaktok morap gat unun pakyanansi nandan mudosok. ¹³ Pin kop da yo morap wasagit, unun kindasok Pin kop da dabilon aripmi dima pasili. Yo morap kisi pisanbisi ae nomansi Pin kop da dabilon toj. Ae Pin kop da yanban nin anpak morap agiman gat pi morap agiman unun dakon mibili iyin mudokdaman.

Yesu unun mukwa sogok dakon mibiltok aminin

(Kilapmi 4.14–10.39)

Yesu Kwen Kokupmon egek sanbek sanbek kalugi dakon Mukwa Sogok dakon Mibiltok Amin egisak

¹⁴ Nin anpak morap agiman unun Pin kop iyin mudokdaman, do nin Yesu nandan gadan imin kimotne. Yesu unun Mukwa Sogok Mibiltok Aminin egisak, unun Kwen Kokupgwansi wigigit. Unun Yesu unun Pin kop dakon Monji. Do nin nandan gadatnin unun yan tenjenok aman unun tebaisi abidone. ¹⁵ Mukwa Sogok Mibiltok Aminin unun da nin do bupmi nandane nin tapmimnin madep dima unun nandisak. Nido pankewal morap ninon noman toj unun Yesu yo kisi noman ta ingwit, mani yokwi dima agit. ¹⁶ Do nin jiginin toj bisapmon bisit anek pasol

pasoli mini Pinjokop da kila amin madep yityit ta-monikon kinenj. Unjun nandanj yawot aminsi, unjun da bupmi ae nandanj yawok niminek nin tagi panpulugosak.

5

¹ Mukwa sogok dakon mibiltok amin dakon mibili unjun yanj. Pinjokop da amin kindan abidan minjat aminyo dakon binap amini egipjak do manjisak. Unjun Pinjokop do but galak dakon yo mibili mibili imim gat ae yokwi wiririt dakon paret mibili mibili agak dakon pi ban asak. ² Iyi miktim amin nin yombem tapmimni madep dima, do amin nandak nandakni mini ae Pinjokop dakon kosit yipmanj dekganj amin anpak yawori anj yomisak. ³ Unjun tapmimni madep dima do minjat aminyo gat ae iyi dakon yokwini kisi mudoni do paret asak.

⁴ Amin kindan da galak toknikon “Nak man madep panek mukwa sogok dakon mibiltok amin egipberj” yanj aripmi dima yosak. Kalip Pinjokop da Aron yanj imgut unjuden Pinjokop da amin kindan yanj iminjakwan pi unjun abidosok.

⁵ Ae Kristo kisi, iyi dakon man awigek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dima dagagit. Pinjokop da iyi unjun pi asak do manjigit. Pinjokop da yanj iyigit:

“Gak Monjino. Abisok nak Datgo dagosot.”

⁶ Ae timi kindakon Pinjokop da yanj yosok:

“Gak mukwa sogok amin toktogi egipbi.

Gak mukwa sogok amin Melkisedek yombem.”

⁷ Yesu miktimon egipgut bisapmon, Pinjkop do bisit agit. Unun nandagit, Pinjkop da kimoron nan aripmi tagi abidosak yan nandagit, do bisit tebaisi agit, ae madepsi yan tidanjek kunam morapmi takgit. Unun iyi do nandaban pinjakwan Pinjkop gawak iminek egipgut, do Pinjkop da bisitni nandan imgut. ⁸ Yesu unun Pinjkop dakon Monji egipgut, mani tepmi pagit unun da Pinjkop dakon galaktok yolyol dakon anpak iyinj dekgit. ⁹ Tepmi panjek Pinjkop da pi imgut unun an mudanjek amin morap geni guramikgan unun yokwini wiririk yominek egip egip teban yomyom amini dagagit. ¹⁰ Ae Pinjkop da Yesu manjinek yan yagit, “Gak mukwa sogok amin dakon mibiltok amin kinda Melkisedek yombem egipbi.”

Nin amin moninj da tilagon dima egipneij

¹¹ Yesu mukwa sogok amin dakon mibiltok aminin dakon geni morapmi tonj. Nin unun do dayik do nandamanj. Mani nandak nandakji yo tepmi timit timit da arip dima, do nin gen unun dakon mibili ji dolik do antidok amanj. ¹² Ji panmuwukbi bisap dubak kilisi awit. Ji da amin diwari Pinjkop gen do yoyindet pi tagi agagi, mani dima. Ji nandak nandak do wadak wadak anj, do amin di da aeni Pinjkop gen dakon gen madep madep unun dayindetni kan tagi. Ji jap tebai noknok da arip dima. Ji mum noknok da tilak sigin ekwanj. ¹³ Nin nandamanj, mum banjin nonj amin unun amin moninj. Anpak kilegi unun nianj unun dima nandanj. ¹⁴ Mani jap tebai unun amin madep kili abi dakon. Unuden amin bisap morapmi anpak

jit da tagi ae jit da yokwi unun pankiligek kili kokwinikgwit, do abisok tagisi nandan pisan mudan.

6

Nin si teban tan egek Pin kop da yo tagi anjimjak do jomjom anen

¹⁻² Do nin kalip Kristo dakon gen niyindet abi unun dogin dima yonen. Nin yan gin sigin anen kan, nin yut dakon gwak bisap morapmi manek yut dima witjamañ da yan asak. Do nin sanbenek gen yan ban gin dima yonen: but tobil anek anpak morap kimot panalon an unun manji yomyom dakon gen, ae Pin kop nandan gadan imim dakon gen, ae telagi pakbi sogok dakon gen mibili mibili, ae kisit amin da kwenon wutjik dakon gen, ae amin kimakbi kimoron da pidokdan dakon gen, ae nin morap kisi Pin kop da kokwin anek kobogi dagok dagogi mini abidokdamañ, unun dakon gen. Unuden gen banjin dima timik egipnen. Nin amin madep kili abi dakon yoyindet ban anen. ³ Pin kop da yan tagi anen do nandisak kan, tagi anen.

⁴⁻⁶ Amin diwari Pin kop da tenjenini yoban gen bami kili abidawit, ae Kwen Kokup dakon but galak yo unun kili ankiligek nandawit, ae Telagi Wup unun kili abidawit. Unun Pin kop gen ankiligek unun yo tagisi yan kili nandawit, ae Pin kop da wasanek Amin Kila Asak dakon tapmim kanek unun yo tagisi yan kili nandawit. Unuden amin yokwikon manek Pin kop manji imni kan, tobil abinek but tobil asak dakon kosit mini. Anpak unun asak da, iyi Pin kop dakon Monji tilak kindapmon aeni

anjakdak. Unjun amin da jigilak yan imni yan do tilak kindapmon aeni awigi anjakdak.

⁷Nandani, nak tilak kinda aben. Bisap morapmi sikak mosok, anjakwan miktim da sikak abidanek pi awit amin panpuluganek jap tagisi panalon an yomjak kan, Pin kop da on miktim do yo tagisi asak.

⁸Mani miktim da nap keli ton ae jon yokwi ban gin panalon asak kan, miktim unjun yokwi. Do bisap dubak dima Pin kop da yokwi tosak dosi yokdisak. Anjakwan kindap da sonban pasildisak.

⁹Notnonisi, nin minjat aminyo Pin kop manji iman amin do yoman, mani nandaman, ji jigi unuden dima timitdan. Pin kop da ji panpuluganek yokwikon ban timikgit. ¹⁰Pin kop unjun kokwin agakni unjun kilegisi, do ji da pi tagisi awit unjun do dima intokdisak. Ji Pin kop but dasi galak tan iminek unjun da pantagap aban minjat amini panpulugawit. Ae yan gin sigin an. ¹¹Ji morap da pi tebaisi yan gin sigin ankimagakwa wigi mibi bisapmon wigisak dosi nandaman. Yan ani kan, nandan gadatji abidan kimagek Pin kop da yo tagisi annim do yagit ae unjun do nandan teban tanek jomjom an unjun abidokdansi. ¹²Dima kurak toni do nandaman. Nandan gadat an kimagek Pin kop da yo nim do yan teban tok agit unjun timit do but yaworon da jomjom an amin dakon anpak ban yol do nandaman.

Pin kop dakon yan teban tokni do tebaisi nandan gadanen

¹³ Kalip Piŋkop da Abraham yaŋ teban tok aŋingut bisapmon, amin kinda da Piŋkop yapmanek unun da wukwisi do unun da manon da geni aripmi dima anteban asak. Yaŋ do anek Piŋkop da iyi da manon da gen yaŋ anteban anek yaŋ yagit:

¹⁴ “Asisi yosot, gak do yo tagisi aŋ gaminek babikgo dakon gwakni paŋpulugoko morapmisi akdaŋ.”

¹⁵ Iyiban Abraham butni yawori tanakwan jomjom anek don Piŋkop da yo morap im do yaŋ teban tok agit unun timikgit.

¹⁶ Gen paŋteban agak dakon anpak unun yaŋ. Amin kinda da manon gen yaŋ anteban aŋ kaŋ, unun amin wukwisi ae iyi yapmandak yaŋ yolisak. Amin kinda gen yaŋ anteban ak asak kaŋ, unun da geni anteban anakwan amin geni abin yip do nandayin amin dakon gen kositni sopman yomisak.

¹⁷ Kosit yaŋ tosok do kalip Piŋkop da Abraham dakon miŋat amin kabini nin do yo tagisi aŋ nim do yaŋ teban tok aŋ ningut. Ae nandak nandakni kulabik dima asak yaŋ nomansi nolik do anek iyi dakon gen anteban ak do gen yaŋ anteban agit.

¹⁸ Do gen bamori tomal, unun Piŋkop dakon yaŋ teban tokni gat, ae gen yaŋ anteban agit on gat. Unun bamot kulabik aripmi dima anjil, nido Piŋkop da top dimasi yosak. Do miŋat aminyo pasal kin Piŋkop da kapmatjok pasilgiman nin Piŋkop dakon yaŋ teban tokni unun do nandaneŋ butnin paŋteban aŋ kimagek Piŋkop da yo unun nim do yaŋ teban tok agit unun do jomjom aneŋ. ¹⁹ Unun jomjom da egip egipnin dakon teban tok tagisi

ae tebaisi, kirat madep tap wakga tebai abidosok unun yombem. Kirat unun imal madep telagi yut dakon buri telagisisi sopmandak unun yapmanek yutgwan wigisak. ²⁰ Yesu da mibiltan nimanek nin panpulgok do unungwan kili wigigit. Unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin daganek dagok dagogi mini egi wigikdisak. Unun Melkisedek yombem.

7

Melkisedek unun man madepni ton

¹ Melkisedek unun Salem kokup pap dakon kila amin madepni, ae Pinjop Wukwisi dakon mukwa sogok amini egipgut. Abraham da emat anek kila amin madep dapmanek kokupmon apgut bisapmon, Melkisedek da kosiron domdom anek gisam ingut. ² Iminjawan Abraham da emaron yo morap timikgit unun kokwin aban kabi 10 anakwan unudon ban kabi kinda Melkisedek do ingut. Melkisedek dakon man dakon mibili unun yan: “anjak kilegi dakon kila amin madep.” Ae unun Salem kokup pap dakon kila amin madep kisi, unun dakon mibili unun yan: “but yawot anjak dakon kila amin madep.” ³ Melkisedek meni ae datniyo dakon but pisoni dima mandabi, ae babikni kabi yo kisi dakon but pisoni mini. Meni da anlagit bisap mini ae ni gildaron kimakgit dakon bisapni mini. Unun Pinjop dakon Monji da yan egipgut. Unun mukwa sogok toktogisi egisak.

⁴ Babiknin mibiltogi Abraham da yo tagi tagi morap emaron timikgit unun kokwin aban kabi

10 anɔkwɔn unɔdon ban kabi kindɔ Melkisedek do imɔut. Do yanɔsi nandaman, Melkisedek unun man madepni ton! ⁵ Moses dakon gen teban da yan yosok, Israel amin yo kabini kokwinikba kabi 10 anɔkwa unɔdon ban kabi kindɔ Liwai amin kabikon mukwa sogok pi timikgan amin do yomni. Israel amin unun Liwai dakon notni, ae unun Abraham dakon monjini kisi, mani Israel amin da yo kabini tan yoman unun dakon kabi kindɔ notni unun do yoman. ⁶ Melkisedek Liwai da kabikon da dima altagit. Mani Abraham dakon yo kabini dakon kabi kindɔ timigek Pinɔop dakon yan teban tok timikgit amin Abraham do gisam imɔut. ⁷ Ae nin pakyanɔsi nandaman, gisam yomisak amin unun amin madep anɔkwɔn gisam timikdak amin unun pinbini egisak.

⁸ Mukwa sogok amin da Israel amin dakon yoni kabi kindɔ timik timik an, unun amin kimot do gin ekwan. Mani Melkisedek, Abraham dakon yoni kabi kindɔ timikgit amin, unun Pinɔop dakon papia da sigin egisak yan yosok. ⁹⁻¹⁰ Melkisedek Abraham gat domdom agimal bisapmon Liwai Israel amin dakon yo timit timit amin unun babakni Abraham da yawikon egipɔut, do nin yan tagi yoneɔ, Abraham da Melkisedek do yo imɔut bisapmon Liwai da imɔut yan asak.

Mukwa sogok amin mibiltogit kalugit da mukwa sogok kalipmi yapman mudosok

¹¹ Kalip Israel minat aminyo gen teban abidawit, ae unun gen teban da yan yosok, Liwai amin kabi unun mukwa sogok pi ani. Mani, Liwai dakon

mukwa sogok pini da miɗat aminyo aripmi tagi paɗmilip agagi kaɗ, mibili nido Piɗkop da mukwa sogok amin kinda don yabekgit, uɗun Melkisedek yombem, ae uɗun Aron yombem dima? ¹² Ae mukwa sogok amin kulabik ani kaɗ, gen teban yo kisi kulabik agagi. ¹³ Piɗkop da mukwa sogok amin don yabekgit amin, uɗun Israel amin kabi ŋwakɗwari kindakon altagit. Ae uɗun da kabikon amin kinda kalip altakon mukwa sogok pi kinda dima agit. ¹⁴ Nin nandaman, Amin Taginin Juda da kabikon da altagit, ae Moses da uɗun amin kabi dakon amin da mukwa sogok amin egipni do gen kinda dima yagit.

¹⁵ Do mukwa sogok kalugi uɗun altak uɗun Melkisedek yombem, ae yaɗsi nandano pisolak, uɗun da Liwai kabikon mukwa sogok amin yapman mudosok. ¹⁶ Amin diwari uɗun mukwa sogok amin dagawit, nido uɗun Liwai kabikon nani. Mani uɗun mukwa sogok amin dagagit, nido egip egipni uɗun tapmimi tonji, ae yo kinda da aripmi dima anɗasik agagi. ¹⁷ Piɗkop gen da uɗun do yan yosok:

“Gak da mukwa sogok amin dagok dagogi mini egipdisal.

Gak mukwa sogok amin Melkisedek yombem.”

¹⁸ Gen teban kalipmi uɗun Liwai amin dagan mukwa sogok amin dagoni uɗun Piɗkop da kili wiririk mudagit, nido gen teban uɗun tapmimi mini ae uɗun da nin aripmi dima paɗpulugogi. ¹⁹ Gen teban da yo kinda anɗmilip aban tagisisi

7:14: Ais 11.1; Mt 2.6; PA 5.5 **7:17:** Ibr 5.6 **7:19:** Ibr 10.22;
Jem 4.8

dima agit. Yan̄do, Piŋkop da kosit ŋwakŋwari kindā wĩtdalban piŋsagit uŋun tagĩsisi ae gen teban yapmandak, ae uŋun kosiron da Piŋkop da kapmatjok tagi kineŋ yan̄si nandan̄ teban tanek jomjom aman̄.

²⁰ Ae Piŋkop da uŋun mukwa sogok amin̄ manjigit bisapmon, uŋun gen yan̄ an̄teban anek manjigit. Mukwa sogok kalipmi do yan̄ dima agit.

²¹ Mani, Piŋkop da gen yan̄ an̄teban an̄akwan Yesu mukwa sogok amin̄ dagagit. Piŋkop dakon papia da yan̄ yosok:

“Amin̄ Tagi da gen kili yan̄ an̄teban agit,

‘Gak mukwa sogok dagok dagogi mini egipbi.’

Ae geni uŋun kulabik dimasi asak.”

²² Piŋkop yan̄ yagit, do nin nandan̄, Yesu da san̄bek san̄bek kalugi uŋun an̄teban asak, ae san̄bek san̄bek kalugi uŋun wagil tagĩsisi ae san̄bek san̄bek kalipmi yapmandak.

²³ Kalip amin̄ morapmi da mukwa sogok amin̄ dagawit, nido uŋun kimakgwit, anek mukwa sogok amin̄ toktogi arĩpmi dima egĩpmi. ²⁴ Mani Yesu da dagok dagogi mini egisak. Uŋun mukwa sogok pi dagok dagogi mini do abidagit. ²⁵ Do min̄at amin̄yo uŋun da manon Piŋkop da kapmatjok kini uŋun bisapmi bisapmi yokwikon ban̄ tagi timitjak, nido uŋun dagok dagogi mini egisak, anek Piŋkop da paŋpulugosak do bisit anegisak.

²⁶ Mukwa sogok mibiltok amin̄ uŋuden da nin tagisi paŋpulugosak. Uŋun telagi egisak, ae gulusuŋni kindā dima tan̄ imisak, ae Piŋkop da dabilon gwaljigi minisi. Uŋun Piŋkop da yokwi

pakpak da dubagikon kwensi ason Kwen Kokup yipgut da egisak. ²⁷ Mukwa sogok dakon mibiltok amin kalipmi unun gildari gildari mukwa son son awit. Mibiltok iyi dakon yokwini mudoni dakon mukwa sowit, anek don minat aminyo dakon yokwini mudoni dakon mukwa sowit. Mani Yesu pi yan dima asak. Unun bisap kalongin iyi dakon egip egipni wagil parekgit. ²⁸ Gen teban da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin miktim amin tapmimni madep dima amin ban manjigit. Mani gen teban da manjikon Pin kop da gen yan anteban anek Monji manjigit. Unun Monji unun wagil tagisisi, ae unun dagok dagogi mini egipdisak.

8

Yesu Kwen Kokup mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egisak

¹ Gen unun yoman dakon mibili unun yan: Nin mukwa sogok amin dakon mibiltok amin tagisi unuden aminin egisak. Unun Kwen Kokupmon Kila Amin Madep Wikwisi egisak unun dakon kila amin madep yityit tamokon kisiri aminsi tet do kili yikgit. ² Unun Pin kop dakon pi Kwen Kokup telagi yutnon asak. Yut unun Amin Tagi dakon yut bamisi, unun da iyi agit, amin da dima awit.

³ Mukwa sogok dakon mibiltok amin morap Pin kop do but galak yo pan ki pan ki an, ae mukwa sogok dakon pi unun tan yomisak. Do Mukwa Sogok dakon Mibiltok Aminin ununyo kisi mukwa sosaksi. ⁴ Unun miktimon egisak tam, mukwa sogok amin aripmi dima ekwan. Nido, miktimon

mukwa sogok amin kili ekwanj. Unjun gen teban yolek Pinjkop do but galak dakon yo mibili mibili iman. ⁵ Unjun mukwa sogok pi unjun telagi yut miktimon tosok unjudon anj. Telagi yut unjun telagi yut bamisi Kwen Kokup tosok unjun dakon tilakni ae wupmigim. Moses da imal nanj telagi yut awal do agit bisapmon Pinjkop da yan iyigit:

“Gak imal yut dakon yo morap aki bisapmon, pakyanji kan kimagek wupmi kabapmon goligim unjun nanji yolek abi.”

⁶ Mani abisok Kristo mukwa sogok pi abidagit unjun da mukwa sogok amin diwari dakon pi yapmanj mudosok. Nido, unjun binap amin egek sanjek sanjek kalugi anteban asak, ae sanjek sanjek unjun da sanjek sanjek kalipmi yapmandak. Ae sanjek sanjek kalugi da yo nim do yanj teban tok asak unjun da sanjek sanjek kalipmi da yo nim do yanj teban tok agit unjun yapmandak.

Sanjek sanjek kalugi da sanjek sanjek kalipmi yapmandak

⁷ Nandani. Sanjek sanjek kalipmi unjun wagil tagisi tam, Pinjkop da sanjek sanjek kalugi aripmi dima aban. ⁸ Mani, Pinjkop da minat aminyo dakon gulusunni pindagek yanj yagit:

“Amin Tagi da yanj yosok,
‘Nandani, bisap kinda apdisak, nak unjun bisapmon Israel amin kabi gat ae Juda amin kabi gat sanjek sanjek kalugi abenj.

- 9 Sanbek sanbek unun kalip Isip miktimon babikni kisitnikon da timik panapgum bisapmon sanbek sanbek agim unudenj dima aben.
Nido nak da sanbek sanbek agim dakon gen dima guramikgwit, do nak da manji yomgum.
- 10 Mani sanbek sanbek kalugi nak da Israel minjat aminyo gat akdisat, unun yan:
Nak da gen teban morapno nandak nandaknikon yopdisat, anek geno butnikon mandakdisat.
Anek nak da Pinkopni egapbo, unun nak dakon minjat amin kabi egipdan.
- 11 Ae unun bisapmon amin da notni gat ae peni padik padikni yo yoyin degek “Ji Amin Tagi nandan imni” yan dima yokdan.
Nido kisi morap nak nandan namdan gin.
Unun amin isali bo ae man madepni ton unun nandan namdan gin.
- 12 Nak da yokwini wiririk yominjek, ae sanbenjek dima nandaken.’ ”
- 13 Pinkop da sanbek sanbek kalugi do yanek, unun da yan nolisak, sanbek sanbek mibiltogi unun kalipmi dagak. Ae yo kalipmi daganek si pasil do an, unun bisap pisipmisok gin tokdan, anek wagil pasildan.

9

Pinkop gawak imim dakon silip dakon gen teban kalipmi

¹ Sanbek sanbek mibiltogi unun Pinkop gawak imim dakon silip dakon gen tebani tan ingwit, ae on miktimon Telagi Yut kinda tagit.

² Uņun Telagi Yut uņun imal baņ yut kaben kinda yut buri bamori yaņ witjiwit. Yut buri mibiltogikon tenţeni yopyop tamo gat, ae Bret yopyop tamo gat, ae telagi Bret gat uņun da tawit. Uņun yut buri do Yut Buri Telagi yaņ yawit. ³ Aņek Yut Buri Telagi da pomon imal madepsi kinda abisiņba magit. Aņek imal uņun da manjigwan yut buri kinda tagit uņun Yut Buri Telagisi yaņ yawit. ⁴ Yo sonba kibani tagisi aņ dakon alta wasawit uņun gol baņ kwenikon witjiwit uņun yutgwan tagit. Ae Saņbek Saņbek Kinam wasaņek gol baņ kwenikon wutjiwit uņunyo kisi tagit. Ae uņun tamo timgwan yo yaņ tawit: kwoba moniņ gol baņ wasaņbi uņungwan tagit, uņun kwobagwan mana* tawit, ae uņun tamogwan Aron dakon win kiriņni kalip gugi wugit, ae tip bamot Piņkop da saņbek saņbek dakon gen mandagit uņungwan tawit.

⁵ Ae aņelo serabim bamori dakon wupmi amin da wasawit da uņun Saņbek Saņbek Kinam uņun da kwenon yikgimal. Uņun bamot dakon piri da kinam dakon gapmi anyoņgam anjil do wasawit. Aņelo bamot uņun Piņkop uņudon egisak dakon tilak. Mani, abisok uņun yo morap dakon mibili do aripmi dima yoken.

⁶ Yo morap yaņ da aripmon wasaņek mukwa sogok amin gildari gildari telagi yut dakon yut buri mibiltogi do wigeke pini awit. ⁷ Aņakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin uņun kalon dagin

9:3: TP 26.31-33 **9:4:** TP 16.33; 25.10-16; 30.1-6; IDT 17.8-11; GT 10.3-5 * **9:4:** Mana uņun jap kinda Moses da bisapmon Piņkop da yopban piņba Israel amin da nawit. **9:5:** TP 25.18-22 **9:6:** IDT 18.2-6 **9:7:** MS 16.2-34

Yut Buri Telagisi do wigigit. Bilagi bilagi kosit kalon wigi wigi agit. Ae isal dima wigigit. Unun yawi timik pawigigit. Anek unun yawi ban iyi dakon yokwini gat ae minat aminyo da dima nandaneke gulusun awit dakon yokwini wiririt do paret agit. ⁸ Unun anpagon Telagi Wup da yan nolisak, telagi yut unun sigin tagit bisapmon, Yut Buri Telagisigwan wiginen dakon kosit dima pisagit. ⁹ Unun yo morap da abisok yan nolisak, mukwa sogok amin da Pin kop do but galak dakon jap iman ae bit kilapyo ban mukwa son iman, mani unun da Pin kop gawak iman amin dakon but aripmi dima panmilip asak, ae nin amin kilegisi yan aripmi dima nandakdan. ¹⁰ Gen teban unun da jap ae pakbi, ae pakbi son ba Pin kop da dabilon kilek toni dakon silip mibili mibili do yosok. Unun giptim dakon yo dogin yosok, do yo unun da Pin kop da dabilon nin aripmi dima panmilip aban kilek tonen. Pin kop da gen teban on minat aminyo da yolakwa wigi sanbek sanbek kalugi noman tokdisak dakon bisapmon wigisak do gen teban on yomgut.

Yesu iyi dakon yawini nan paret agit

¹¹ Mani abisok Kristo kili apgut da yo tagisi noman tawit da ton unun dakon Mukwa Sogok Mibiltok Amini egisak. Unun telagi imal yut wagil tagisi ae telagi imal yut kalipmi yapmandak unungwan kili wigigit. Amin da yut unun dima awalgwit. Unun on miktim dakon yo dima. ¹² Ae Kristo meme bo ae bulmakau monin dakon yawi ban timigek unun Yut Buri Telagisigwan dima wigigit. Unun iyi dakon yawi nan timigek telagi

yutgwan bisap kalonj kinda gin wigigit. Anek nin yokwikon ban yuman nanban egip egip dagok dagogi mini do amin agiman. ¹³ Sanbek sanbek kalipmikon minjat aminyo Pinjop da dabilon garak aba mukwa sogok amin da meme gat ae bulmakau wili dakon yawi, ae bulmakau minjat sonba son pasilgan dakon abilakni unun ban timigek unun minjat aminyokon tagal yomgwit. Unun Pinjop da dabilon gwaljigi mini egipni do anek yan awit. ¹⁴ Mani Kristo dakon yawi da unun yapmandak. Kristo unun gulusun kinda agit dakon diwarini kinda dimasi tan imgut. Ae Wup egip egip teban egisak unun da tapmimon iyi dakon egip egipni nan paret agit, do yawini giptimnin banjin panmilip aban gwaljigi mini dima aman. Mani unun anpaknin yokwi morap nin kimoron panjwan unun dakon diwari wiririkban pasilakwa nin Pinjop da dabilon gwaljigi minisi ekwaman yanji nandaman. Do nin Pinjop egip egipmi ton dakon pi tagi anen.

Kristo dakon yawi da sanbek sanbek kalugi anteban asak

¹⁵ Mibili yan do anek Yesu unun sanbek sanbek kalugi dakon binap amin egisak. Unun minjat aminyo sanbek sanbek mibiltogi sigin tagit bisapmon yokwi awit dakon diwari wiririt do anek kimagek minjat aminyo dakon egip egipni yuman nagit. Do minjat amin morap Pinjop da yan yomisak, unun da Pinjop da kalip monji gwayoni do gisamni dagok dagogi mini yom do yagit unun timitdan.

¹⁶ Amin kinda don kimot do anek, yo kabini namin da timitjak yan dakon but piso papia kinda mandisak. Anek kimotjak bisapmon monji unun papia yolek dat da yo kabi manjin ingut unun timit do nandisak kan, mibiltok datni asi kimagit amin da yan nandajakwa yo kabini tagi timitjak. ¹⁷ Amin unun kimokdok kan, but piso gen unun pini ton asak. Mani but piso mandagit amin egisak kan, but piso mandagit unun isal tosok. ¹⁸ Unun da tilak Pinjkop da sanbek sanbek mibiltogi agit unun anteban ak do yawi tagalgwit. ¹⁹ Moses da gen teban morap minjat aminyo do yoyin mudanek bulmakau monin gat ae meme gat dakon yawini timik pakbi gat iktagilgit. Anek isop kindap dakon kilinji nap gami ban wabi unun sipsip dangwan ban wasanbi unun yawikon sibigit. Anek abidan awilakwan yawi dakon mumumi da Pinjkop dakon gen teban papia ae minjat amin morap da kwenon mawit. ²⁰ Anek yan yagit:

“Yawi on Pinjkop da sanbek sanbek unun yolnisi do yagit unun anteban asak.”

²¹ Ae unuden gin Moses da telagi imal yut gat ae Pinjkop gawak imim dakon yo morap ton unudon yawi pawilakwan mawit. ²² Asi, gen tebanon yawi kalon dagan yo morapmi aban gwaljigi mini an. Ae yo kinda anakba kimagakwan yawini dima mosak kan, Pinjkop da minjat amin dakon yokwini dima yopman yomisak.

Kristo da yokwi wiririt do iyi nan paret agit

²³ Telagi imal yut gat yo morapni gat unun yo Kwen Kokup ton dakon wupmi gin. Unun yo dangwi ton dakon yawini timigek unudon tagalba Pin kop da dabilon gwaljigi mini awit. Mani, yo Kwen Kokup nani pan telak ak do paret wagil tagisi yo dangwi ton yapmandak unun ban awit. Yan dima awit tam dima telak tanbam. Do unun agagisi awit. ²⁴ Nin nandaman, Kristo unun telagi yut amin kisit da awalbi ae Pin kop dakon telagi yut bamisi dakon wupmi gin asak unungwan dima wigigit. Unun Pin kop da kapmatsisok altan noman tajak nin pan pulugok do anek Kwen Kokupsi wigigit. ²⁵ Bilagi bilagi mukwa sogok amin dakon mibiltok amin mukwa sok do yawi timigek Yut Buri Telagisi unungwan wigigit. Ae yawi unun timikgit unun iyi dakon yawi dima. Mani Yesu unun Kwen Kokup iyi nan paret do wigigit, ae unun bisap morapmi dima agit. ²⁶ Yan bisap morapmi asak tam, unun tepmi morapmi sigin pan anan kisak, unun Pin kop da yo morap wasanban noman tawiron da win abisok bisapmon wisagon tepmi sigin paban. Mani dima. Abisok mibi bisapmon Kristo bisap kalon si kind a miktimon pin ek yokwi wiririt do iyi nan paregek kimakgit. ²⁷ Amin morap kisi bisap kalon gin kimagek don gen pikon at dan. ²⁸ Unuden gin, Kristo minat aminyo morapmi dakon yokwini dakon jigini timit do anek bisap kalon kindagin iyanan paregek kimakgit. Ae bisap kind a gat don apdisak, mani unun bisapmon yokwi wiririt do dima apdisak. Minat aminyo unun do jomjom an amin yokwikon ban timit do

apdisak.

10

Mukwa sogok kalipmi da yokwi aripmi dima wiriritjak

¹ Moses dakon gen teban unun yo tagisi don noman tokdan dakon wupmi gin, unun bami dima. Do gen teban yolek bilagi bilagi mukwa son son awit, mani gen teban da minat aminyo telagi yutnon aban unun panmilip aban tagisisi aripmi dima ani. ² Mukwa sogok unuden da minat aminyo panmilip aban tagisisi an tam, mukwa sogok di gat sanbejek dima abam. Mukwa sogok da minat aminyo telagi yutnon apgwit unun wagil panmilip aban gwaljigi mini kili awit tam, butnikon da sun agiman dakon gulusunin unun sigin tan niman yan dima nandabam. ³ Mani dima. Bilagi bilagi mukwa unun sonjek yokwini do sigin nandan, ⁴ nido bulmakau wili gat ae meme gat dakon yawini da yokwi aripmi dimasi wiririri.

⁵ Yan do anek Kristo miktimon apgut bisapmon yan yagit:

“Gak amin da yo dangwi ton ban dapman mukwa sonjek paret ani do dima galak tagil.

Mani gak da giptimno nan anroman agil.

⁶ Mukwa sogok dakon yo kindapmon wagil soson gat ae yokwi wiririt dakon mukwa soson unun kisi do gak dima galak tagil.

⁷ Do nak yan yagim, ‘Pinkop, nak gak dakon galaktok yol do kili abit.

Unun nak do papiakon kili mandabi.’ ”

⁸ Mibiltok Kristo da gen teban da paret ani do yosok unun do yan yagit, “Gak amin da yo dangwi ton ban dapman mukwa sonjek paret ani do dima galak tagil, ae mukwa sogok dakon yo kindapmon wagil sosen gat ae yokwi wiririt dakon mukwa sosen unun kisi do gak dima galak tagil.” (Mani Moses dakon gen teban da anisi do yosok.) ⁹ Ae sanjenek yan yagit, “Nak gak dakon galaktok yol do kili abit.” Unun do anek sanjek sanjek kalugi anteban ak do anek sanjek sanjek kalipmi wiririkdak. ¹⁰ Yesu Kristo Pinjok dakon galaktok yolek giptimni nan paregek bisap kalon kimakgit. Yan anek panpulugagit da nin iyi dakon telagi minjat amin kabi ekwaman.

Yesu da paret agit unun da yokwi tagi wiriritjak

¹¹ Sanjek sanjek kalipmi da bisapmon mukwa sogok amin morap gildari gildari agek pini an an awit. Unun mukwa kalon nan gin bisap morapmi son son awit, ae unun da yokwi aripmi dima wiririri. ¹² Mani, Kristo da paret kalonisi kindan gin agit, ae unun paret bisap dagok dagogi mini tan anan kikdisak. Yan an mudanek Pinjok da amin tet do yikgit. ¹³ Yigek Pinjok da uwalni kandap mibilnikon yopban geni guramitni do jomjom anegisak. ¹⁴ Nido unun iyinan bisap kalon paregek panpuluganban minjat aminyo iyi dakon telagi minjat amin kabi dagon. Ae unun da aban gwaljigi minisi awit, ae yan gin toktogisi egi anan kikan.

¹⁵ Unun dakon mibili Telagi Wup kisi da nin do yan tenjenok asak. Mibiltok yan yosok:

- 16 “Amin Tagi da yan yosok,
 ‘Sanbek sanbek kalugi nak da don unun gat
 aben unun yan. Nak da gen tebano but-
 nikon yopdisat, anek gen teban dakon geni
 nandak nandaknikon mandakdisat.’ ”
- 17 Ae don gen unun sanbenek yan yosok:
 “Nak da yokwini gat ae gen teban iragek yo yokwi
 an do wagil in token.”
- 18 Ae Pin kop da yokwi kili wiririkgit, do yokwi
 wiririt dakon mukwa soni dakon pi mini.

*Nin nandan gadat an kimagek Pin kop da kap-
 matjok kinen*

19 Yan do, not kabi, Yesu dakon yawini da yok-
 winin kili wiririk mudagit, do nin pasol pasoli mini
 Yut Buri Telagisi unungwan tagi wiginen. 20 Nin
 unun yutgwan kosit kalugi egip egipmi ton unudon
 da tagi wiginen. Kosit unun Yesu da iyi dakon
 giptim paregek witalgit, unun Telagi Yut Dakon
 Buri Telagisi dakon yoma kaga do imal madep
 abisinba magit unun witaldek wigigit.

21 Nin Mukwa Sogok dakon Mibiltok Aminin
 egisak. Unun wukwisi ae Pin kop dakon minat
 amin kabi morap kilani asak. 22 Unun da anpak
 yokwi agiman dakon gulusunin wiririkgit, do
 Pin kop da dabilon gwaljigi mini da ekwaman, yan si
 nandanen do yawini nin dakon buron tagalgit.
 Anek giptimnin pakbi jimjimi minisi nan sugagit.
 Yan si agit do butninin anpak toptopmi morap ton
 unun wiririk mudonen, anek Pin kop do nandan
 gadan imin kimagek unun da kapmatsisok kinen.

10:16: Jer 31.33; Ibr 8.10 **10:17:** Jer 31.34 **10:19:** Ibr 4.16

10:20: Mt 27.51 **10:22:** MS 8.30; Esi 36.25; Ep 5.26

²³ Nin nandan gadatnin gat ae yo tagisi do nandan teban tanek jomjom anek ekwaman unun do yan tenjenok aman do nandan gadatnin tebaisi abidanek but bamot dimasi anen. Nido, yo morap Pin kop da ak do yan teban tok agit, unun asisi akdisaksi. ²⁴ Nin kalon kalon Pin kop dakon minjat aminyo diwari do nandanek pan tagap ano amin do but dasi galak tan yomni, anek anpak tagisi an yomni. Nin unun do nandak nandak anen. ²⁵ Ae Pin kop dakon minjat aminyo nin amin diwari da an unuden muwut muwutnin dima yipman detnen. Ji nandan, Kristo dakon abap bisapni kili abinek kapmat tosok, do nin kalon kalon amin diwari dakon but pan teban ak do pi madepsi anen.

Nin Pin kop dakon Monji manji dima imnen

²⁶ Nandani, nin gen bami kili nandan pisagiman, anek don si nandan mudanek yokwi da anpagon agipnen kan, yokwi unun wiririt dakon mukwa sogok kinda gat dimasi tosok. ²⁷ Nin yanon da egipnen kan, pasol pasol madepsi anek gen pi madep dakon gildat gat ae kindap tedepmi madepsi Pin kop dakon uwalni wagil son yomdisak unun do jomjom akdaman. ²⁸ Kalip, amin kinda Moses dakon gen teban irakgit, anakwan amin bamori bo kapbi da kanek sun ak dakon yan kwok awit kan, unun amin do bupmi dima nandan imgwit. Kila amin da minjat aminyo yoyinba si anakba kimakgit. ²⁹ Do ji Pin kop dakon Monji do nandaba yo isali asak amin do niansi nandan? Unun amin jigi madepsi pakdan. Kristo dakon

yawi da saɲbek saɲbek kalugi aɲteban asak, uɲun da paɲmilip aban uɲun amin Piɲkop dakon aminsi dagawit aɲek telagisi egipgwit. Mani, abisok uɲun amin da aba yawi yo isalisi asak. Aɲek nandan yawot dakon Wup do aɲpak yokwisi aɲ iman.

³⁰ Nin nandan, Piɲkop da yaɲ yaɲit:
 “Yokwi dakon kobogi yomyom uɲun nak dakon pi.
 Nak da kobogi anyomdisat.”

Ae saɲbenek yaɲ yaɲit:

“Amin Tagi da miɲat amini dakon aɲpakni
 gen pikon kokwin aɲek kobogi yokwi
 yomdisak.”

³¹ Asi, nin Piɲkop egip egipmi ton dakon Monji manji imneɲ kaɲ, Piɲkop da kobogi yokwisi nimdisak do pasol pasol madepsi aneɲ.

Nin nandan gadaron tebaisi atneɲ

³² Ji aesi kalip Piɲkop dakon tenɲeɲi abidawit bisap uɲun do nandani. Uɲun bisapmon jigi tepmiyo madepsi pawit, mani ji tebaisi akgwit.

³³ Bisap diwari miɲat aminyo da dabilon depba agakwa jigilak yaɲ damiɲek yo yokwi aɲ damgwit. Ae ji bisap diwari jigi uɲuden pawit amin gat gadaɲek paɲpulugawit. ³⁴ Ae dam tebanon yopba egipgwit amin uɲun do bupmi nandan yomgwit. Ae amin da yo kabisi gwayewit bisapmon, ji kisik kisik aɲek yum pindakgwit, nido yaɲ nandawit, yo bamisi taɲ nimisak gin, uɲun dagok dagogi mini taɲ aɲaɲ kikdisak.

³⁵ Ji jigi kalip pawit uɲun do nandaɲek nandan gadatji tebai uɲun dima yipman detni. Nandan

gadat tebai an dakon tomni madepsi Pinjkop da damdisak. ³⁶ Tebaisi ak kimotni, yan anek Pinjkop dakon galaktok tagi yolni. Anek kalip Pinjkop da yo tagisi dam do yan teban tok agit unun tagi timitni.

³⁷ Tebaisi atni, nido Pinjkop gen papia da yan yosok: “Asi, bisap dubak dima, amin unun apdisak kili ununjok apdisak.

Ae tepmisi apdisak.

³⁸ Nak dakon amino kilegisi unun nandan gadaron egipdisak.

Mani duwalik pigisak kan, tagi dima nandan iben.”

³⁹ Mani nin duwalik pigek pasilnen dakon amin dima. Nin nandan gadat anek egip egip teban abidonej dakon minjat aminyo da ekwaman.

Nandan gadat dakon mibili

(Kilapmi 11–13)

11

Pinjkop do nandan gadan iminek tebaisi atnej

¹ Nandan gadat dakon mibili unun yan. Nin pakyanji yanji nandaman, yo tagi morap Pinjkop da nim do yan teban tok agit unun timit do nandan teban tanek jomjom anek ekwaman unun asi timitdaman yanji nandaman. Ae dabil da yo unun dima pindakgaman, unun yo morap unun ton yanji nandaman. ² Kalip amin nandan gadat awit, aba Pinjkop da anpakni do but galaksi nandagit. ³ Nin nandan gadat aman do yanji nandaman, Pinjkop miktin gat ae kundukon yo

morap tonj unjun yanban genikon da noman tawit. Do yo morap abisok dabil da pindakgaman, unjun yo amin da dima pindari ban wasagit.

Abel, Enok, ae Noa yo da Pinjkop do nandan gadat awit

⁴ Abel Pinjkop do nandan gadat anek mukwa son imgut. Aban Pinjkop da Abel dakon mukwa do galak tagit. Mani Ken dakon mukwa do dima galak tagit. Abel unjun nandan gadat agit, mibili yan do anek Pinjkop da but galak dakon yo Abel da imgut unjun do galak tanek amin kilegi yan iyigit. Abel kilisi kimagit, mani nandan gadatni unjun da nin sigin yan tenjenan nimisak.

⁵ Enok Pinjkop do nandan gadat agit. Aban anpakni do tagisi nandagit, do dima kimagakwan Pinjkop da abidan anan Kwen Kokup wigigit. Amin da wisinek dima kawit, nido Pinjkop da kili abidagit.

⁶ Mani, nandan gadatni mini amin, Pinjkop da unjun amin do nandaban tagi dima asak. Nido, Pinjkop da kapmatjok kik do nandisak amin, unjun Pinjkop egisak yansi nandan gadan kimokdok, ae amin Pinjkop wusik do pi an amin unjun Pinjkop da yo tagisi an yomisak yan nandan gadan kimokdok.

⁷ Pinjkop da Noa yo don noman tokdan unjun dakon but piso gen iyigit. Iyiban yo unjun Noa da dima pindakgit, mani Pinjkop dakon gen nandan gadanek tap wakga kinda wasagit. Anek iyi gat ae gwakni gat unjun tap waggakon wigek dima tasik tawit. Unjun nandan gadatnikon da, Noa da miktin amin morap diwari gulusun awit unjun panjenan agit.

Abraham gat Sara gat nandan gadat agimal

⁸ Abraham Pinjkop do nandan gadat agit, do Pinjkop da yan ingut bisapmon Abraham Pinjkop dakon gen guramikgit. Unun kokupni yipman degek Pinjkop da miktim kindan iban iyi dakon miktim dagosak do nandagit unudon kigit. Abraham dukwan kiken unun dima nandagit, mani nandan gadat anek kigit. ⁹ Unun nandan gadat anek kin Pinjkop da miktim im do yagit unudon yikgit. Anek unun miktimon wanga amin da yan imal yutnon yikgit. Ae Aisak gat Jekop gat kisi imal yutnon yikgimal, unun amin do Pinjkop da miktim unun yom do yan teban tok agit. ¹⁰ Abraham yan agit nido nandan gadat anek kokup pap tokogisi unudon don egipben yan nandagit. Pinjkop da kokup pap unun nian wasogi unun iyi nandan mudanek wasagit.

¹¹ Abraham gat Sara gat monji panalak bisap kili yapgumal, mani nandan gadat anek monji panalanjil dakon tapmim pagimal. Sara nandan gadat anek yan nandagit, "Pinjkop da yan teban tok agit, ae unun da gen bami gin yosok." ¹² Do amin kalon unun amin pelansi anek si kimot do agit bisapmon monji morapmisi dakon datni dagagit. Babikni unun iren tane kundukon gik ton ae tap kidipmimon niman ton morapmisi, amin da aripmi dima manjiri awit.

¹³ Unun minjat amin morap unun nandan gadat anek egi wigi kimot awit. On miktimon egipgwit bisapmon yo tagisi Pinjkop da yom do yan teban

11:8: WW 12.1-5 **11:9:** WW 35.12 **11:11:** WW 18.11-14; 21.2; Ro 4.19 **11:12:** WW 15.5; 22.17 **11:13:** WW 23.4; 1KAG 29.15; Kap 39.12; 1Pi 2.11

tok agit unun dima timikgwit, isal nandan gadaron da dubagikon pindagek but galak nandawit. Unun iyi do nin miktim njwaknwarikon amin yombem da amin da miktimon bisap pisipmisok ekwaman yan yawit. ¹⁴ Yan yon amin unun iyi dakon miktim wisan yan nandaman. ¹⁵ Miktim yipmanek apgwit unun dogin nandanek egipgwit tam tobil kokup egipgwiron tagi kwam. ¹⁶ Mani miktimni kalipmi unun yapmanek miktim wagil tagisasi unudon egip do galak tawit, miktim unun Kwen Kokup. Unun amin da Pin kop do, “Gak nin dakon Pin kop,” yan iyinjakwa Pin kop mayagi dima pasak, nido unun amin do kokup pap kinda kili anroman agit da tosok.

¹⁷⁻¹⁸ Pin kop da Abraham do yan teban tok anek yan iyigit:

“Aisagon da babakgo altokdan.”

Mani Pin kop da Abraham ankwalek monji anak mukwa sosak do iyinban monji kaloni Pin kop do imgut. ¹⁹ Abraham yan nandagit, “Aisak kimotjak kan, Pin kop da tagi aban pidosak.” Yansi nandagit, do monji kimoron nan abidagit yan asak.

Aisak, Jekop, ae Josepyo da Pin kop nandan gadanimgwit

²⁰ Aisak nandan gadat anek Jekop gat Iso gat do gisam yomgut. Anek yo don noman tan yomdan unun do yoyigit.

²¹ Jekop nandan gadat anek si kimot do anek Josep dakon monji bamot do gisam yomgut. Anek

busuṅni win kirinṅni da diwarikon witjinjek Pinṅkop gawak imgut.

²² Josep nandanṅ gadat anek si kimot do anek yagit “Israel amin don Isip miṅtim yipmanek kikanṅ.” Yan yanek don kimakban iyi dakon kidari timigek nian ani unṅun do yoyigit.

Moses nandanṅ gadat agit

²³ Moses dakon menji datniyo nandanṅ gadat agimal. Do Moses altanban kanek kapbi anṅkisibigimal, nido monji unṅun wagil tagisasi kanda kagimal, ae kila amin madep dakon gen teban kirinṅit do pasol pasol dima agimal.

²⁴ Moses nandanṅ gadat anek taganek amin madep agit bisapmon amin da kila amin madep Pero dakon gwi dakon monji yan iyini do dimasi galak agit. ²⁵ Unṅun Pinṅkop dakon miṅjat amin kabi gat jigi kalonṅi panenṅ yan nandagit. Yokwi dakon anpak anek bisap pisipmisok kisik kisik ak do dima nandagit. ²⁶ Yan nandagit, Kristo dakon man do mayaktok pakenṅ kanṅ, unṅun da Isip dakon yoni tagisi morap unṅun yapmanṅdak. Yan nandagit nido Pinṅkop da tomni do yo tagisi imdisak unṅun do nandanṅek egipgut.

²⁷ Moses nandanṅ gadat anek Isip miṅtim yipmanek kigit. Kila amin madep da japmi nandanṅ imgut, mani Moses unṅun do dima pasalgit. Pinṅkop pasili egisak unṅun Moses da dabil da yan kagit do tebaisi akgit. ²⁸ Unṅun nandanṅ gadat anek Yapyap Bilak madepmon Israel amin yoyinṅban sipsip dapgwit. Anek anelo da Israel amin dakon monji

mibiltogikon igayikjok kinda dima ani yan do sipsip dakon yawi ban yoma domon sowit.

Israel amin morapmi nandan gadat tebaisi awit

²⁹ Israel amin nandan gadat anek Tap Gami pu-danek miktim kibiri timon yan kiwit. Mani Isip amin kin tap pudok do anek pakbi nan kimakgwit.

³⁰ Israel amin nandan gadat anek Jeriko kokup pap angwasiñakwa gildat 7 kabi agit. Anakwa tip dam madep tuwil kigit.

³¹ Kosit oba minjat Reap nandan gadat anek amin panman ak amin bamot panpuluganek pabidanban yutnikon wigiwit. Do Pinkop dakon gen dima guramikgwit amin gat kisi dima kimakgwit.

³² Bisap pisipmi do ni gen ban sanbenek dayiken? Gideon, ae Barak, ae Samson, ae Jepta, ae Dewit, ae Samuel, ae kombi amin morap do dayiken kan bisap aripmi dima. ³³ Unun amin nandan gadat anek diwari da kila amin madep morapmi dakon emat amini pabin yopgwit. Unun amin anpak kilegikon da amin kila anek Pinkop da yo yom do yan teban tok agit unun timikgwit. Ae laion dakon gen kagani sogwit. ³⁴ Unun amin da milen asip madepsi sogit unun aba kimakgit. Ae emat agak siba panpekwo lakwa dima dapgwit. Unun amin tapmimni mini, mani don tapmim pawit. Unun emat amin tebaisi daganek miktim nwanjwari dakon emat amin kabini yolba pasal

11:29: TP 14.21-31 **11:30:** Jos 6.12-21 **11:31:** Jos 2.1-21; 6.21-25; Jem 2.25 **11:32:** GK 6.11-8.32; 4.6-5.31; 11.1-12.7; 13.2-16.31; 1Sa 16.1-1KA 2.11; 1Sa 1.1-25.1 **11:33:** Dan 6.1-27
11:34: Dan 3.23-27

kawit. ³⁵ Amin kimakbi aeni pidanba menji da timikgwit.

Mani nandan gadat amin diwari uwal da dam tebanon yopmanek giptimi obisi panupbal awit. Mani Pin kop manji iminek pulugan kik do dima nandawit, nido yan nandawit, kimotnen kan kimoron da pidanek egip egip wagil tagisi abidokdaman yan nandawit. ³⁶ Ae uwal da diwari jigilak gen yoyinek baljawit, ae diwari nap teban ban pan teban anek dam tebanon yopgwit. ³⁷ Diwari tipban dapgwit, ae diwari ilik dagok ban giptimi ilik daganba tim bamot awit, ae diwari emat agak siba ban dapba kimakgwit. Unun amin diwari sipsip ae meme gipban panek agipgwit. Unun giptim dakon yo do wadanakwa amin da jigi yominek anpak yokwi anyomgwit. ³⁸ Yan aba miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi ae kabapgan binap agek gopbat ae gapmagwan egi egi awit. Unun nandan gadat amin da miktim amin diwari yapman mudanek amin wukwisi ae tagisi awit.

³⁹ Unun minat amin morapyo nandan gadat awit do anek Pin kop da minat aminyo tagisi yan nandan yomgut. Mani miktimon egek Pin kop da yo yom do yan teban tok agit unun dima timikgwit, ⁴⁰ nido kalip Pin kop da yo wagil tagisi nin kisi da timitnen do nandan kokwin kili agit. Kalip egipgwit amin gat ae nin gat kisi bisap kalon gwaljigi minisi egipnen do nandagit.

11:35: 1KA 17.17-24; 2KA 4.25-37 **11:36:** 1KA 22.26-27; Jer 20.2; 37.15; 38.6 **11:37:** 2KAG 24.21

12

Nin Yesu pakyansı kanjek nandan gadan imnen

¹ Unun nandan gadat minat aminyo kalip egipgwit unun gikwem da yan nin panngwasinek nindan. Yando, nin yo morap pabin nip do an unun yopman mudanek yokwi nin bangaldak unun pan dagonen. Anek tintim yanek dima yawogek Pin kop da nabi gwapbo anen do yagit unudon agipnen. ² Yesu unun nandan gadatnin dakon wasok wasok ae wasip, do dabilnin Yesukon gin tanakwan kanjek egipnen. Unun don kisik kisik madepsi egipdisat yan nandanek tilak kindap dakon mayagi do nandaba kik dima anek tepmi panek kimakgit, da abisok Pin kop dakon kila amin madep yityit tamo da amin tet do yidak.

Pin kop da nin pan kilek ak do jigi nimisak

³ Ji pakyansı nandani. Yokwi pakpak amin da Yesu anpak yokwisi an iminakwa tebaisi akgit. Ji unun do nandanek tapmin yawot dima ani, ae butji dima yawotjak. ⁴ Asi, ji yokwi unun pabik do emat madepsi awit, mani emat anakwa yawisi kinda dima mawit, don mokdan. ⁵ Ae Pin kop da ji dakon but pan teban asak do gen yagit unun kili intawit, ma? Ji monjinoni yan dayinek yan yagit: “Monjino, Amin Tagi da gak ankilek ak do jigi gaban kan, unun do yo isali yan dima nandaki, ae gen tebai gayinban unun do tapmingo dima mosak.

⁶ Nido, Amin Tagi da amin morap but dasi galak tan yomisak unun pan kilek ak do jigi

yomisak, ae amin morap monjinoni yan yoyinjek timikdak unun si baljosok.”

⁷ Ji tebaisi agakwa Pin kop da ji pan kilek ak do jigi damjak. Dat kinda da monji an kilek ak do asak unuden gin Pin kop da jikon yan gin asak. Namin monji kinda datni da dima an kilek asak? ⁸ Pin kop da monjini kisi morap pan kilek asak. Ae dima pan kilek asak kan, monjinisi dima ekwan. Kan ji gwamda yombem da ekwan. ⁹ Ae miktimon datnin do nandani. Unun da nin pan kilek ak do jigi nimirakwa nandano wukwan yomguman. Yan agiman do wupnin dakon Datni da nin pan kilek asak bisapmon unun do madepsi gawak iminek egip egip abidoneŋsi. ¹⁰ Miktimon datnin da bisap pisipmisok iyi da nandak nandak da aripmon nin pan kilek awit. Mani Pin kop da iyi telagi egisak do ninyo kisi yan gin telagi egipnen do anek nin pan puluganek pan kilek asak. ¹¹ Dat da nin pan kilek ak do jigi nimisak bisapmon nin kisik kisik dima aman, nin butjik paman. Mani don pan kilek agit dakon bami koman, unun anpak kilegisi gat ae but yawot gat nimisak.

Nin tapmim panek tebaisi atneŋ

¹² Yan do, kisitji alek tanbi unun panenagek pi ani, ae njwakji tapmimi mini pan teban anek

¹³ “kosit kilegikon agipni.”

Yan ani kan, kandapji wagil dima yokwi tokdan, aeni kilek tokdan.

¹⁴ Amin morap gat yawori egip do pi tebaisi ani. Ae telagisi egipni. Telagi dima egipni amin

uņun Amin Tagi dima kokdaņ. ¹⁵ Pakyaņsi kaņ kimotni. Jikon da kinda maņek Piņkop dakon nandaņ yawotni di yipmaņ dekban. Ae jikon da kinda kindap isipmi da yaņ kwanek yokwi paņalon aņdaban amin morapmi di paņupbal aban Piņkop maņji di ibam. ¹⁶ Amin kinda yumabi aņpak asak do kaņ kimotni. Bo amin kinda Iso da Piņkop maņji imgut uņudeņ asak do kaņ kimotni. Uņun jap bisap kalon noknogi uņun timit dogin aņek yo kabini monji mibiltogi amin da timiri uņun kisi imgut. ¹⁷ Disi nandaņ, don yo kabini uņun timit do nandagit, mani dima timikgit. Gisamni ae timit do kunam takgit, mani but tobil aņek gisamni timitjak dakon kositni dima taņ imgut.

Nin Jerusalem Kwen Kokup tosok uņudon kili obimaņ

¹⁸ Israel amin da Sinai Kabap kiwit ji uņudeņ dima aņ. Uņun kabapmon kiņek yo dabil da pindakgwit, ae mirak paņek nandawit. Uņudon kindap madep sogit, ae pilin tuk masi masimi agit, ae mirim tebaisi agit uņun pindakgwit. ¹⁹ Aņek kweņ kinda madepsi yaņakwan amin kinda da gen yagit. Yaņakwan miņat aminyo pasol pasol madepsi nandaņek bisit tebaisi yaņ yawit, “Gen di gat nandak do pasalgomaņ!” ²⁰ Piņkop da gen yoyigit uņun do pasalgwit. Gen uņun yaņ: “Amin bo bit kilap yo kinda kabapmon wigisak kaņ tipnaņ aņakba kimotjak.”

21 Yo unun pindakgwit unun do madepsi pasal nimmimigek Moses yan yagit:

“Nak nimmimigek madepsi pasoldot.”

22 Mani ji yo unudenon dima abin altawit. Saion Kabapmon kili apgwit. Jerusalem Pin kop egip egipmi ton dakon kokup pap Kwen Kokup to sok unudon kili apgwit. Unudon anelo tausen morapmisi da muwugek kisik kisik an. 23 Ji Pin kop dakon monji gwayoni mibiltogi man morapni Kwen Kokupmon mandabi unun dakon muwut muwut madepmon apgwit. Pin kop, amin morap dakon gen kokwin aminon apgwit. Amin kilegi dakon wup kabikon apgwit. Unun amin Pin kop da pan kilek aban gwaljigi minisi awit. 24 Yesu sanbek sanbek kalugi dakon binap aminon apgwit. Ae Yesu dakon yawi mumumni mawiron apgwit. Unun yawi da yokwinin wiririkdak, do unun Abel dakon yawi yapmandak. Abel dakon yawi da kobogi timit do yosok.

Kan kimotni

25 Kan kimotni. Pin kop da gen yosok unun nandak do dima kurak toni. Kalip Moses da on miktimon Pin kop dakon mama gen yoyinban geni nandak do kurak tawit bisapmon, iyi kutnanek kigik dakon kosit dima tan yomgut. Do yansi nandani, abisok Pin kop da Kwen Kokupmon da mama gen niyisak, unun manji innen kan, nin pan kutnanek kigik dakon kosit minisi. 26 Kalip Pin kop da gen yanban miktim wudip agit. Mani abisok yan teban tok anek yan niyisak:

“Bisap kinda gat miŕtim anŕkwakwalitdisat.

Ae miŕtim gin dima, kundu yo kisi paŕkwakwalitdisat.”

²⁷ Ae “bisap kinda gat” do yosok, do yaŕ nandamaŕ, Piŕkop da miŕtim kunduyo kisi paŕkwakwalitjak bisapmon yo morap iyi wasagit uŕun wiririkban pasildaŕ. Anakwan yo aripmi dima paŕkwakwaliri uŕun daŕin tokdaŕ.

²⁸ Piŕkop da kila asak kokup uŕun abidagiŕman uŕun aripmi dima kwakwaliri, yaŕ do anek ya yaŕ iyineŕ. Nin anpak iyi galak tosok uŕun anek iyi nanŕin gawak imiŕek pasol pasol anek mani anenotneŕ. ²⁹ Yaŕsi aneŕ, nido

“Piŕkopnin uŕun kindap tebaisi,
do yo yokwi morap soŕ pilik mudokdisak.”

13

Nin kalon kalon amin do but dasi galak taŕ yomneŕ

¹ Ji paŕmuwukbi notji do but dasi galak taŕ yomyom anpak dima yipmaŕ detni. ² Jikon amin kinda dima nandaŕ imaŕ amin kinda apban kaŕ, uŕun abidok do dima inŕtoni. Kalip amin diwari da aminsi baŕ timikgamaŕ yaŕ nandawit, mani anelo baŕ timikgwit.

³ Amin dam tebanon ekwaŕ amin do dima inŕtaŕ yomni. Nin uŕun gat kisi dam tebanon ekwamaŕ yaŕ nandani. Ae uwal da jigi yomaŕ amin uŕun do dima inŕtaŕ yomni. Ninyo kisi da jigi uŕun pamaŕ yaŕ nandaŕek egipni.

⁴ Miñat eyo anpak unun yo madepsi kinda, do amin morap kisi da unun do nandaba wigakwan kilani anakwa gwaljigi minisi tosak. Nido Pin kop da yumabi anpak mibili mibili an amin unun kobogi yo yokwisi an yomdisak.

⁵ Moneñ dakon galaktok jikon dima tosak. Yo tañ niman unun aripninon toñ yañ nandani. Nido Pin kop da yañ kili niyigit:

“Gepman dekgo gaga dage aripmi dima egipdisal.”

⁶ Yañdo, nin nandan teban taneñ yañ yoman:

“Amin Tagi panpulugokno egisak,
do yo kinda do dima pasolben.
Amin da aripmi dima abin nepni.”

Nin Yesu yol do dima mayak toneñ

⁷ Kila aminji kalip Pin kop dakon gen dayiwit unun dima intañ yomni. Anpak awit dakon bami unun do nandanek nandan gadat awit unun yolek yañ gin egipni. ⁸ Yesu Kristo unun kulabigi mini apma, ae abisok, ae don egi anañ kikedisak teban.

⁹ Yañdo, amin da gen ñwakñwari di dayin dekba nandan gadatji di witdal kwam. Nin Pin kop dakon nandan yawotni yipno unun da butnin pan teban aban atneñ. Jap noknok dakon gen teban yolyol anpak da amin dakon but aripmi dima pan teban asak. Unun anpak da amin kinda aripmi dimasi anpulugokdisak. ¹⁰ Mukwa sogok amin da yo dangwi toñ altakon dapbi unun ban non. Mani nin altanin ñwakñwari kinda toso. Unun altakon mukwa sogok amin da jap aripmi dima noknogi.

13:4: Ep 5.5

13:5: GT 31.6,8; Jos 1.5

13:6: Kap 118.6

13:7: 1Ko 4.16

13:9: Ro 14.17

¹¹ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da sipsip ae bulmakau dakon yawini yokwi wiririt do Yut Buri Telagisi unjungwan pawigisak, mani bami yut yomayo da wanga sosoŋ. ¹² Yanŋin Yesu dakon yawini da miŋat aminyo paŋtelak aban telagisi ani do kokup pap dakon yoma kaga da wanga tepmi pagit. ¹³ Yanŋo, nin kisi yut yomayo da wanga kiŋek unŋun da mayagi pagit ninyo unjuden gin panen. ¹⁴ Nido on miŋtimon nin dakon kokup pap toktoŋi kindi dima tosok. Mani kokup pap kindi don noman tokdisak nin unjudon kinen dosi nandaman. ¹⁵ Yanŋo, nin yipman deri mini Yesu da manon Piŋkop anŋisiŋ kimotnen. Yan anen unŋun da gen dulumnin dakon paret asak. ¹⁶ Miŋat aminyo do anpak tagisi anŋomni, ae notji paŋpulugok do yo kabisi baŋ notji do yomiŋ yomiŋ ani. Unŋun anpak do dima inŋtoni, nido unŋun paret kindi, Piŋkop da unŋun do galak tosok.

Piŋkop da nin paŋpuluganban tagisi egiŋnen

¹⁷ Kila aminji kilasi an unŋun don pi awit dakon mibili Piŋkop iyikdan, do gawak yomiŋek geni guramitni. Yan ani kaŋ, kisik kisigon da pini akdan. Mani butjik pani kaŋ, unŋun da ji dima paŋpulugokdisak.

¹⁸ Ji nin do bisit ani. Piŋkop da dabilon butningwan gwaljiŋi mini yanŋi nandaman, ae yo morapmon anpak kilegiŋi baŋgin ak do nandaman. ¹⁹ Nak jikon tepmiŋi tobi opben do bisit an kimotni.

13:11: MS 16.27 **13:12:** Jn 19.17 **13:13:** Ibr 12.2 **13:14:** Ibr 11.10,16; 12.22 **13:15:** Kap 50.14,23 **13:16:** Pil 4.18
13:17: 1Tes 5.12 **13:18:** Ya 24.16; 2Ko 1.12

²⁰ Amin Taginin Yesu, sipsip dakon Kila Amin madep, unun da sanbek sanbek dagok dagogi mini unun anteban ak do yawini parekgit. Unun Pin kop da kimoron nan aban pidagit. Abisok Pin kop but yawot ami da ²¹ ji pan tagap aban egip egipjikon yo tagisi morap da tujan daba iyi dakon galaktok yol kimotni dosi nandisat. Yesu Kristo da pi agit do anek unun da ninon pi aban anpak morap iyi galak tosoq unun an mudonej. Tilimni dagok dagogi mini tan anan kiksak, do mani ankisij kimotneq. Unun asi.

Mibi gen

²² Not kabi, nak ji dakon but pan teban ak do gen on mandan damisat unun do mirak pakyan si yopni, nido gen on mandisat unun dubagisi dima.

²³ Ji yan nandani, notnin Timoti unun dam tebanon nan yipba kili kigit. Nagon tepmi apjak kan, nit ji dandak do apdeq.

²⁴ Nin dakon gildat tagi yipno kila aminji gat ae Pin kop dakon minjat amin kabini kisikon abisak. Ae amin kabi Itali miktim yipman apgwit ununyo kisi gildatni tagi yipba jikon abisak. ²⁵ Pin kop dakon nandan yawotni ji kisikon tosoq do bisit asat.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106